

leden 2024

Zpr@vodaj ČSSZ

Pro zaměstnavatele, str. 1–2 • OSVČ, str. 3 • Důchody, str. 4–5 • OZZ, str. 6

Důležité údaje a termíny sociálního zabezpečení v roce 2024

V přehledu ČSSZ naleznete na jednom místě nejdůležitější údaje a základní termíny pro platby pojistného, hlášení změn, podání oznámení nebo žádostí pro rok 2024. Souhrn vybraných podstatných informací, které vás mohou nejvíce zajímat, ať už jste zaměstnanec, osoba samostatně výdělečně činná, důchodce, nebo zaměstnavatel.

Pro zaměstnavatele

Podání evidenčních listů důchodového pojištění

Evidenční list se předkládá za každý kalendářní rok po účetní závěrce. Zaměstnavatel je povinen vést evidenční list důchodového pojištění (ELDP) pro každého pracovníka, kterému vznikla účast na důchodovém pojištění, vždy za jednotlivý kalendářní rok (případně jeho část).

Nejzazším termínem vystavení je 30. duben následujícího kalendářního roku, **poté musí být předložen ČSSZ do 30 dnů**. V případě skončení zaměstnání v průběhu roku je třeba ELDP vystavit vždy do 1 měsíce po konečném vyúčtování příjmů, nejpozději tedy do 31. ledna následujícího roku.

Zaměstnavatelé jsou povinni vést potřebné záznamy o skutečnostech

rozhodných pro nárok na dávky důchodového pojištění, jejich výši a výplatu a předkládat je příslušným orgánům sociálního zabezpečení. Toto potvrzení jsou povinni vydat do 8 dnů ode dne obdržení žádosti o jeho vydání.

Podrobně si můžete o povinnostech zaměstnavatelů při provádění důchodového pojištění přečíst [na webu ČSSZ](#).

Platby pojistného

Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (dále jen pojistné) se platí v české měně na účet příslušné OSSZ vedený u poskytovatele platebních služeb. V případě placení na účet příslušné OSSZ se za den platby považuje den, kdy dojde k připsání pojistného na účet poskytovatele platebních služeb příslušné OSSZ. **Splatnost**

Důležité údaje pro platby pojistného v roce 2024

Průměrná mzda	40 638 Kč
Přepočítací koeficient pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu	1,0819
Průměrná mzda	43 967 Kč
Rozhodný příjem pro vznik účasti zaměstnanců na nemocenském a důchodovém pojištění	4 000 Kč
Maximální vyměřovací základ pro placení pojistného	2 110 416 Kč

pokračování na straně 2...

pojistného je pro zaměstnavatele **od 1. do 20. dne následujícího měsíce.**

Zavedení pojistného na nemocenském pojištění

Pro zaměstnance dochází od 1. ledna 2024 k povinnosti platit pojistné na nemocenské pojištění ve výši 0,6 %. Zaměstnanci jsou tedy rovněž poplatníky pojistného na nemocenské pojištění (dosud byli jen poplatníky pojistného na důchodové pojištění). Celková sazba pojistného u zaměstnanců tak aktuálně činí 7,1 % (z toho 6,5 % na důchodové pojištění a 0,6 % na nemocenské pojištění).

V souvislosti s tím dochází také ke zvýšení sazby pojistného na nemocenské pojištění zahraničního zaměstnance na 2,7 %. Výše sazeb pro daný kalendářní rok je přehledně uvedena na webových stránkách ČSSZ

Povinnosti spjaté s účastí na nemocenském pojištění

- **přihlásit** se nejpozději **do 8 kalendářních dnů** od svého vzniku do registru zaměstnavatelů,
- **odhlásit** se z registru zaměstnavatelů **do 8 kalendářních dnů** ode dne, kdy přestal být zaměstnavatelem,
- **oznámit** den nástupu zaměstnance do zaměstnání, den skončení zaměstnání se zaměstnancem, a to **do 8 kalendářních dnů** od nástupu/skončení zaměstnání,
- **ohlásit** každou změnu údajů uvedených na předepsaném tiskopisu, a to **do 8 kalendářních dnů** ode dne, kdy změna nastala.

Výjimky:

U zaměstnance, jehož zaměstnání je **zaměstnáním malého rozsahu**, a zaměstnance činného na základě **dohody o provedení práce**, u kterých zaměstnavatel nebyl povinen oznámit den nástupu do zaměstnání podle

§ 136 odst. 3 zákona o zaměstnanosti, oznamuje zaměstnavatel den nástupu tohoto zaměstnance ve lhůtě **do 20. kalendářního dne** kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž tomuto zaměstnanci vznikla účast na pojištění. Pokud zaměstnanec v této lhůtě uplatní nárok na výplatu dávky nemocenského pojištění a zaměstnavatel ještě den nástupu tohoto zaměstnance do zaměstnání neoznámil, oznamuje nástup současně s předáním žádosti zaměstnance o dávku nebo s předáním podkladů a údajů pro nemocenské.

Redukční hranice pro úpravu denního vyměřovacího základu při výpočtu dávek nemocenského pojištění

První	Druhá	Třetí
1 466 Kč	2 199 Kč	4 397 Kč

Skončení zaměstnání u zaměstnání malého rozsahu oznamuje zaměstnavatel až po skončení doby zaměstnání, nikoli po skončení účasti na pojištění. U zaměstnanců činných na základě dohody o provedení práce se oznamuje skončení zaměstnání až po uplynutí doby, na kterou byla tato dohoda sjednána. Pokud by lhůta pro oznámení skončení zaměstnání při zaměstnání malého rozsahu nebo dohodě o provedení práce uplynula dříve než lhůta pro oznámení nástupu zaměstnance do zaměstnání, platí pro oznámení

skončení doby zaměstnání stejná lhůta jako pro oznámení nástupu do zaměstnání.

Zaměstnavatel je povinen vést evidenci o svých zaměstnancích účastných nemocenského pojištění, která musí pro tyto účely obsahovat údaje uvedené v § 95 zákona o nemocenském pojištění.

Zaměstnavatel je povinen **uchovávat záznamy** o uvedených skutečnostech **po dobu 10 kalendářních roků** následujících po roce, kterého se týkají. Údaje, jež mají charakter účetních záznamů, jsou uchovávány delší dobu.

Speciální režim (odlišný od postupu u ostatních dávek nemocenského pojištění) platí pro zaměstnavatele v případě nemocenského. Zaměstnavatel je zde povinen **přijímat podklady** potřebné pro stanovení nároku na nemocenské a jeho výplatu a spolu s údaji potřebnými pro výpočet nemocenského, vč. údajů o způsobu výplaty mzdy, platu nebo odměny, je **po uplynutí prvních 14 dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti zaslat** v elektronické podobě na elektronickou adresu určenou OSSZ.

Podrobně si můžete o povinnostech zaměstnavatelů při provádění nemocenského pojištění přečíst [na webu ČSSZ](#).

Pojistné u zaměstnavatelů zaměstnávajících záchranáře a podnikové hasiče

Zaměstnavatelům, kteří zaměstnávají tzv. zdravotnické záchranáře a členy jednotek hasičského záchranného sboru podniku, se pro rok 2024 zvýšila sazba pojistného na 27,8 % (dochází k postupnému zvyšování).

Pro OSVČ

Zahájení samostatné výdělečné činnosti musí fyzická osoba ohlásit příslušné správě sociálního zabezpečení, a to nejpozději **do 15 dnů ode dne, v němž byla činnost zahájena**. Splatnost pojistného na sociální zabezpečení pro OSVČ je **vždy v průběhu aktuálního měsíce** (tj. za leden od 1. do 31. ledna). Splatnost pojistného na sociální zabezpečení OSVČ za kalendářní měsíc, ve kterém OSVČ činnost zahajuje, je prodloužena až do konce následujícího měsíce.

Od ledna se stanovují nové výše záloh minimálního pojistného OSVČ, které jsou vypočítány z aktuálních parametrů. Včas je třeba reflektovat změnu zvláště u plateb pojistného na nemocenské pojištění, jelikož platba provedená v nižší výši, než činí minimální výše pojistného (216 Kč), by znamenala zánik účasti na nemocenském pojištění. Účast na nemocenském pojištění je pro OSVČ dobrovolná.

Každá OSVČ musí podávat Přehled

Změny ve výši minimálního pojistného v roce 2024

Minimální měsíční vyměřovací základ hlavní činnosti	13 191 Kč
Minimální měsíční záloha hlavní činnosti	3 852 Kč
Minimální měsíční vyměřovací základ vedlejší činnosti	4 837 Kč
Minimální měsíční záloha vedlejší činnosti	1 413 Kč
Rozhodná částka pro vedlejší činnost	105 520 Kč
Minimální měsíční pojistné pro nemocenské	216 Kč

o příjmech a výdajích OSVČ za uplynulý kalendářní rok, a to nejpozději do jednoho měsíce ode dne uplynutí lhůty pro podání daňového přiznání. Výjimkou jsou osoby, jejichž daň z příjmů za dané zdaňovací období je rovna paušální dani. Termíny pro podání Přehledu o příjmech a výdajích OSVČ se liší v návaznosti na další okolnosti termínu podání daňového přiznání:

- podle daňového řádu je lhůta **do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období**,
- v případě **elektronického podání** je lhůta **prodloužena na 4 měsíce po uplynutí zdaňovacího období**,
- v případě **využití služeb daňového poradce** je lhůta **prodloužena na 6 měsíců po uplynutí zdaňovacího období**.

Případný doplatek pojistného na sociální zabezpečení po podání Přehledu o příjmech a výdajích OSVČ je **splatný 8 dnů od podání Přehledu**.

Podat opravný Přehled při zjištění, že vyměřovací základ pro pojistné

na sociální zabezpečení měl být vyšší, je OSVČ povinna do 8 dnů ode dne, kdy se o dané skutečnosti dozvěděla. Následně je OSVČ povinna uhradit případný rozdíl v pojistném, a to opět **do 8 dnů ode dne, kdy byl nebo měl být podán opravný Přehled**. Pokud OSVČ zjistí, že vyměřovací základ pro pojistné na sociální zabezpečení OSVČ měl být nižší, může podat opravný Přehled, a to nejpozději do konce třetího kalendářního měsíce po měsíci, ve kterém se o dané skutečnosti dozvěděla.

OSVČ má povinnost oznamovat ČSSZ zásadní skutečnosti související s výkonem samostatné výdělečné činnosti, jako je její ukončení, opětovné zahájení, zánik oprávnění atp., a to **vždy do 15 dnů ode dne, v němž nastala skutečnost, která zakládá takovou povinnost**.

Nová online služba: Stav pohledávek na pojistném, penále a pokutách OSVČ

Nově také pojistné na nemocenské pojištění

V souvislosti se zavedením pojistného na nemocenské pojištění dochází také ke zvýšení sazby pojistného na nemocenské pojištění OSVČ na 2,7 %. Výše sazeb pro daný kalendářní rok je přehledně uvedena na webových stránkách ČSSZ.

pokračování na straně 4...

Změny v zálohách v novém kalendářním roce

Má-li OSVČ povinnost platit zálohy na pojistné, zůstává tato povinnost nadále, avšak s tím rozdílem, že minimální záloha na pojistné se odvozuje z minimálního měsíčního vyměřovacího základu platného pro nový kalendářní rok. Pokud tedy měla OSVČ v roce 2023 povinnost platit zálohy na pojistné v minimální výši, má povinnost platit zálohy na pojistné i v roce 2024, a to až do měsíce, ve kterém bude nebo by měl být podán přehled o příjmech a výdajích OSVČ za kalendářní rok 2023, avšak od ledna 2024 musí být záloha na pojistné alespoň ve výši, která odpovídá minimálnímu měsíčnímu vyměřovacímu základu platnému pro rok 2024, tj. ve výši 3 852 Kč pro OSVČ vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost a 1 413 Kč pro OSVČ vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost. Uvedené platí i pro ty OSVČ, kterým byl rozhodnutím příslušné okresní správy sociálního zabezpečení snižen měsíční vyměřovací základ. Každá OSVČ, která měla v roce 2023 zálohy na pojistné v nižší výši, než je minimum platné pro rok 2024, musí od ledna platit zálohy na pojistné alespoň ve výši minima stanoveného pro rok 2024.

Pro důchodce

Už od prosince 2023 je zavedena

možnost podání žádosti o důchod online. O starobní, invalidní a pozůstalostní důchod je možné si zažádat na ePortálu ČSSZ. S tím souvisí také úprava místní příslušnosti okresní správy sociálního zabezpečení – osobní sepsání žádosti je možné na zcela libovolné okresní správě nezávisle na místě trvalého pobytu.

Starobní důchod

Zákonná lhůta pro vyřízení žádosti o starobní důchod je **90 dnů**. Tato lhůta se prodlužuje o dobu, po kterou probíhá šetření rozhodných skutečností, např. u zaměstnavatelů, jiných správních orgánů či cizích nositelů.

Písemné námítky proti rozhodnutí může občan podat **do 30 dnů** od doručení. Námítky lze podat jak osobně prostřednictvím kterékoliv OSSZ, tak e-mailem s elektronickým podpisem nebo pomocí datové schránky.

O námítkách ČSSZ rozhoduje **do 60 dnů** podle složitosti případu. Lhůty se řídí správním řádem. Pro důchodce platí povinnost sdělovat ČSSZ všechny skutečnosti, které mají vliv na důchod a jeho výplatu, **do 8 dnů** od změny.

Invalidní důchod

Zákonná lhůta pro vyřízení žádosti o invalidní důchod je **90 dnů** (rovněž zde se lhůta případně prodlužuje o dobu, po kterou probíhá šetření rozhodných skutečností, např. u zaměstnavatelů, jiných správních orgánů či cizích nositelů pojištění). Během tohoto času probíhá proces posuzování invalidity, přičemž ošetřující lékař zpracovává a vydává podklady o zdravotním stavu občana. Posouzení, zda je žadatel invalidní a o jaký stupeň invalidity se jedná, provádí pouze posudkový lékař na OSSZ. Vypracovaný posudek pošle OSSZ také posuzovanému občanovi, a to **do 7 dnů** od jeho vypracování. Proti posudku nelze podat odvolání. Nesouhlas je možné vyjádřit formou písemných námitek proti rozhodnutí, a to **do 30 dnů** od jeho doručení.

O námítkách ČSSZ rozhoduje **do 60 dnů** podle složitosti případu. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí

o námítkách závisí na posouzení zdravotního stavu, prodlužuje se tato lhůta **o dalších 60 dnů** podle speciálního procesního předpisu.

Vyzkoušejte naši Informativní důchodovou aplikaci (IDA). Více se dozvíte ve videu

ODEBÍRAT

YouTube

pokračování na straně 5...

Lhůty se řídí správním řádem.

I v tomto případě platí povinnost důchodce sdělovat ČSSZ všechny skutečnosti, které mají vliv na důchod a jeho výplatu, **do 8 dnů** od změny.

Vdovský a vdovecký důchod

Zákonná lhůta pro vyřízení žádosti o vdovský a vdovecký důchod **je 90 dnů**. Tato lhůta se prodlužuje o dobu, po kterou probíhá šetření rozhodných skutečností o zemřelém, např. u zaměstnavatelů, jiných správních orgánů či cizích nositelů pojištění.

Písemné námitky proti rozhodnutí může občan podat **do 30 dnů** od doručení. Námitky lze podat jak osobně prostřednictvím kterékoliv OSSZ, tak e-mailem s elektronickým podpisem nebo pomocí datové schránky.

O námitkách ČSSZ rozhoduje **do 60 dnů** podle složitosti případu. Lhůty se řídí správním řádem.

i Státní svátky v roce 2024 mírně posunou termíny výplaty důchodů. Týká se to důchodů starobních, invalidních a pozůstalostních (vdovských, vdoveckých a sirotčích).

Pro důchodce platí rovněž povinnost sdělovat ČSSZ všechny skutečnosti, které mají vliv na důchod

a jeho výplatu, a to **do 8 dnů** od změny. Zároveň jsou vdova či vdovec stejně tak povinni nahlásit **do 8 dnů** skutečnost uzavření nového

Posuny výplatních termínů důchodů

s výplatním termínem	budou vyplaceny
8. 5. 2024	7. 5. 2024
4. 7. 2024	3. 7. 2024
6. 7. 2024	4. 7. 2024
20. 12. 2024	19. 12. 2024
22. 12. 2024	20. 12. 2024
24. 12. 2024	23. 12. 2024

manželství. V opačném případě by se mohlo jednat o neoprávněné čerpání dávky.

Sirotčí důchod

Zákonná lhůta pro vyřízení žádosti o sirotčí důchod **je 90 dnů**. Tato lhůta se prodlužuje o dobu, po kterou probíhá šetření rozhodných skutečností, např. u zaměstnavatelů, jiných správních orgánů či cizích nositelů pojištění.

Písemné námitky proti rozhodnutí může sirotek podat **do 30 dnů** od doručení. Námitky lze podat jak osobně prostřednictvím kterékoliv OSSZ, tak e-mailem s elektronickým podpisem nebo pomocí datové schránky.

O námitkách ČSSZ rozhoduje **do 60 dnů** podle složitosti případu. Lhůty se řídí správním řádem. Sirotek má povinnost sdělovat ČSSZ všechny skutečnosti, které mají vliv na důchod a jeho výplatu, **do 8 dnů** od změny. Sirotek má také zákonnou povinnost informovat ČSSZ **do 8 dnů** od změny v případě, že ukončí nebo přeruší studium dříve, než bylo uvedeno v odevzdaném potvrzení

o studiu, nebo pokud změní formu studia. Rovněž platí povinnost, že musí ČSSZ oznámit zahájení výdělečné činnosti zakládající účast na důchodovém pojištění či začátek pobírání podpory v nezaměstnanosti, popř. přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně.

ČSSZ vyplácí důchody dopředu v pravidelných měsíčních lhůtách – buď bezhotovostním převodem na účet klienta (případně na účet manžela/manželky) u bankovních domů, nebo hotovostně prostřednictvím České pošty. Výplata v hotovosti prostřednictvím České pošty je zpoplatněna a za každou splátku důchodu zaplatí klient od 1. září 2023 částku 35 Kč (o tento poplatek je pak nižší vyplácená částka důchodu).

ČSSZ zajišťuje výplaty důchodů i do zařízení sociálních služeb s celoročním pobytem za předpokladu, že příjemcem dávky důchodového pojištění je poživatel důchodu nebo jeho opatrovník a příjemce dávky s tímto způsobem výplaty souhlasí.

pokračování na straně 6...

V písemném rozhodnutí zasílaném ČSSZ je uvedena informace o termínu, ve kterém bude důchod vyplácen. Výplatní termíny důchodů vyplácených ČSSZ jsou od 2. do 24. dne v měsíci, vždy v sudé dny, nebo 15. den v měsíci, je-li důchod zasílán do zařízení sociálních služeb. Případně-li výplatní termín důchodu na sobotu, je důchod vyplácen v pátek, případně-li výplatní termín na neděli, je důchod vyplácen v pondělí. O případných změnách výplatních termínů důchodů v důsledku státních svátků ČSSZ vždy v předstihu informuje.

Pravidelná valorizace důchodů

Od 1. ledna 2024 proběhla řádná valorizace důchodů. Pravidelné lednové navýšení je dáno ze zákona, jedná se o 10 % průměrné mzdy, čímž se zvyšuje základní výměra o 360 Kč na 4 400 Kč měsíčně.

ČSSZ vykáže rozesíláním valorizačního oznámení elektronickou formou úsporu téměř 45 milionů korun.

Valorizační oznámení letos elektronicky

ČSSZ rozesílala 1,7 milionu příjemců jednoho druhu důchodu poukazaného bezhotovostně na bankovní účet vůbec poprvé valorizační oznámení pouze elektronicky formou „zprávy pro příjemce“ vztahující se k částce doplatku valorizace, majitelům datových schránek pro fyzické osoby pak formou přílohy datovou zprávou. Celkově tím vykáže úsporu nákladů za materiál, tisk a poštovné téměř 45 milionů korun.

Možnost dodatečného vytištění oznámení

Klienti, kteří neobdrží valorizační

oznámení formou dopisu, a přesto by o něj v papírové podobě měli zájem, o něj mohou od 2. 1. 2024 požádat jednou ze tří možností:

- Vyplnit jednoduchý formulář na webu ČSSZ, kde klient zadá své rodné číslo.*
- Kontaktovat call centrum ČSSZ na čísle 800 050 248, zvolit provolbu „valorizační oznámení“ a zadat své rodné číslo.*
- Osobně navštívit libovolnou okresní správu, kde valorizační oznámení na počkání vytisknou.

**) V těchto případech bude valorizační oznámení zasláno přibližně do 14 dnů na adresu evidovanou u ČSSZ.*

Osoby zdravotně znevýhodněné

Jako osoba zdravotně znevýhodněná (OZZ) je uznán občan, který má zachovanou schopnost vykonávat soustavné zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, ale jeho schopnost být nebo zůstat pracovně začleněný, vykonávat dosavadní povolání nebo využívat dosavadní kvalifikaci či získat novou je podstatně omezena.

Žádost o uznání statusu OZZ podává občan, který má z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu omezenou schopnost uplatnit se na trhu práce a není uznán

invalidním. Žadatel následně obdrží písemnou informaci týkající se posuzování jeho zdravotního stavu a bude požádán, aby se podrobil vyšetření u ošetřujícího lékaře **do 8 dnů** od doručení informace s výzvou. Rovněž bude požádán, aby vyplnil příložený „profesní dotazník“.

O uznání občana za OZZ rozhoduje OSSZ podle místa jeho trvalého pobytu na základě posudku zpracovaného posudkovým lékařem OSSZ a vydává rozhodnutí **do 30 dnů** od doručení žádosti. Lhůta se však může prodloužit o lhůtu stanovenou pro vydání posudku, která je 45 dní (případně může být i prodloužena).

V případě občanova nesouhlasu s rozhodnutím lze podat **do 15 dnů** od jeho doručení odvolání. Nelze se však odvolat proti posudku samému. Rozhodnutí o odvolání vydává ČSSZ **do 30 dnů** od doručení odvolání (lhůta se může opět prodloužit až **na 60 dnů**, které jsou stanoveny pro vydání posudku).

Status OZZ vzniká ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, což v praxi znamená marným **uplynutím 15denní lhůty** pro podání odvolání, nebo dřívějším dnem, pokud se žadatel vzdal práva na odvolání. ■